

Granaatkoppen met verarmd uranium: helpen we Oekraïne nu aan een kankerepidemie?

Posted on 13 september 2023 by Frans Boogaard

In een poging de oorlog in Oekraïne met vliegende vaart te beëindigen, heeft Amerika vorige week een gevaarlijke stap gezet, meent Frans Boogaard. Door de Oekraïense strijdkrachten van granaatkoppen met verarmd uranium te voorzien, dreigt het land te worden opgezadeld met een regelrechte kankerepidemie.

Defensiespecialisten waren er als de kippen bij om deze volgende etappe in de moeizaam verlopende oorlog toe te juichen, en vanuit hun oogpunt gezien logisch. Granaten met een kop van verarmd uranium gaan door centimeters dik plaatstaal als een mes door de boter. En dus zijn ze een probaat en ook nog eens goedkoop middel – want: afvalproduct van verrijkt uranium – om op veilige afstand massaal vijandelijke tanks en pantservoertuigen uit te schakelen.

Deeltjes radioactief uranium zijn levensgevaarlijk

Alleen komen bij elke inslag minuscule deeltjes radioactief uranium vrij die zich gedragen door de wind in geen tijd over grote oppervlakten verspreiden en daar tot in lengte van jaren een flink gezondheidsrisico vormen. Ze kunnen – na besmetting door inademing – open wonden veroorzaken, of – via het grondwater – leiden tot allerlei vormen van kanker, aantasting van het zenuwstelsel, lever, nieren of lymfeklieren en DNA-beschadiging.

Voor één keer had Vladimir Poetin misschien dus wel gelijk toen hij de inzet van verarmd uranium in Oekraïne – de Britten leverden dit voorjaar al – ‘een misdaad tegen de mensheid’ noemde, al is hij natuurlijk wel de laatste om dit soort uitspraken te mogen doen. En dan is het ook nog maar de vraag of de Russen zelf al geen gebruik maken van dit gevaarlijke goedje.

In 2009 sprak ik (voor het *AD*) met dr. Jawad Al-Ali, arts/specialist en voormalig hoofd geneeskunde en directeur van het kankerbehandelingscentrum van het Teaching Hospital in Basra, na Bagdad de tweede grootste stad van Irak. Hij zag zich rond 1994 geconfronteerd met een explosie van kankergevallen.

Die bracht hij aanvankelijk in verband met de acht jaar lange oorlog tegen Iran kort daarvoor, toen ongeveer elke vierkante meter van Basra werd bestookt met chemische wapens. ‘Maar er klopte iets niet, want ik had ook veel kankergevallen door straling.’ Toen twee jaar later bleek dat Amerika op grote schaal verarmd uranium had ingezet, ‘viel veel op zijn plaats’.

Het verklaarde, aldus Al-Ali, waarom zich bij patiënten twee of drie totaal verschillende kankers tegelijk ontwikkelden, waarom zich bij meisjes van vier al eierstokkanker manifesteerde en het aantal mismaakt geboren baby's (door DNA-beschadiging) op basis van zijn eigen statistieken verzevenvoudigde.

Al-Ali, eind 2021 overleden, toonde er gruwelijke foto's van, en grafieken die een duidelijke correlatie aangaven tussen gebieden waar in poedervorm veel verarmd uranium was vrijgekomen en toename van het aantal kankergevallen – al was hij tegelijkertijd wetenschapper genoeg om zelf te opperen dat ‘dit nog geen sluitend wetenschappelijk bewijs is’.

De NAVO-raad moet in oktober alsnog in actie komen

En blijkbaar, gezien de stortvloed aan elkaar tegensprekende latere studies over de langetermijneffecten voor zowel burgers als militairen, is dat er nog steeds niet. Terwijl het na de tamelijk massieve inzet van verarmd uranium door Amerikanen en Britten in twee Golfoorlogen (1991 en 2003) en in Servië en Kosovo (in 1999) aan studiemateriaal toch niet kan ontbreken.

In België, dat in 2009 als eerste land ter wereld productie, gebruik, opslag en handel van en in wapens met verarmd uranium verbood, was de afgelopen dagen voor de schadelijke neveneffecten meer aandacht dan in Nederland, zelfs onder defensiespecialisten. Op de Franstalige publieke omroep suggereerde Alain De Neve, onderzoeker aan het Belgsche Institut royal supérieur de défense (IRSD), dat de inzet van granaatkoppen met verarmd uranium in Oekraïne achterwege had kunnen blijven als het westen wat minder getreuzeld had met de levering van gevechtsvliegtuigen. Nu ziet hij ze als een tijdelijke oplossing tot de F16's er zijn.

Ook al is het rijkelijk laat, België en andere NAVO-lidstaten zouden er goed aan doen de inzet van verarmd uranium in Oekraïne – ook nog eens de graanschuur van de halve wereld – alsnog aan de orde te stellen. De NAVO-raad van defensie-ministers, op 12 en 13 oktober, is daarvoor een mooie gelegenheid. Op zijn minst zou moeten worden afgedwongen dat Russische tanks die met versterkte granaatkoppen zijn uitgeschakeld, snel en vakkundig worden opgeruimd. Zodat ze niet – zoals in Irak – tot jaren na de oorlog slachtoffers blijven maken onder spelende kinderen.

Wynia's Week verschijnt 104 keer per jaar met even onafhankelijke als broodnodige berichtgeving. De donateurs maken dat mogelijk. [**Doet u mee?**](#) Hartelijk dank!